

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI SECȚIA A-IV-A CIVILĂ
Dosar nr. 10922/3/2011

DECIZIA CIVILĂ NR. 1496R

Ședința publică de la 17 septembrie 2012

Curtea compusă din:

PREȘEDINTE - ION POPA
JUDECĂTOR - DIANA FLOREA
JUDECĂTOR - CAMELIA MIOARA SPRÎNCEANĂ
GREFIER - VIRGINIA ȘTEFAN

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București reprezentat de procuror Vlad Dumitru Gabriel.

Pe rol soluționarea cererilor de recurs formulate de recurentul reclamant ....., recurentul pârât STATUL ROMÂN PRIN MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE și recurentul MINISTERUL PUBLIC – PARCHETUL DE PE LÂNGĂ TRIBUNALUL BUCUREȘTI, împotriva sentinței civile nr. 565/9.03.2012 pronunțată de Tribunalul București Secția a V-a Civilă în dosarul nr. 10922/3/2011, având ca obiect: reparare prejudicii erori judiciare

La apelul nominal făcut în ședință publică se prezintă recurentul reclamant ..... personal și asistat de avocat .... cu împuternicire avocațială la dosar, recurentul pârât reprezentat de consilier juridic Cristina Scurtescu cu delegație la dosar și recurentul Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Tribunalul București a fost reprezentat de Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București.

Procedura legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință care învederează instanței că recurentul reclamant a formulat întâmpinare și a depus-o la dosar prin serviciul registratură, la data de 6.09.2012 și o cerere prin care solicită ca judecarea cauzei să se facă în ședință secretă.

Reprezentanta recurentului pârât arată că a luat cunoștință de conținutul întâmpinării și de actele depuse la dosar.

Curtea acordă cuvântul pe cererea de judecare a cauzei în ședință secretă formulată de către recurentul reclamant.

Reprezentantul recurentului reclamant solicită admiterea cererii întrucât dosarul i-a afectat viața privată.

Precizează că nu are alte probe de administrat.

Reprezentanta recurentului pârât solicită admiterea probei cu înscrisuri și respingerea cererii formulată de către recurentul reclamant având în vedere că nu se justifică o asemenea măsură.

Reprezentantul Ministerului Public arată că nu se opune la proba cu înscrisuri solicitată de către recurentul pârât. Precizează că se opune la cererea formulată de către recurentul reclamant întrucât o astfel de măsură nu se justifică deoarece recurentul are dreptul să facă publică situația care infirmă oprobiul public pe care îl susține prin motivele de recurs.

Curtea, în urma deliberării admite proba cu înscrisuri solicitată de către recurentul pârât.

Reprezentanta recurentului pârât depune la dosar un set de înscrisuri și le comunică și reprezentanților celorlalte părți.

Reprezentanții părților arată că nu solicită amânarea cauzei pentru a lua cunoștință de conținutul înscrisurilor.

Curtea, în urma deliberării, admite cererea formulată de către recurentul reclamant, astfel că recursurile se vor dezbate în ședință secretă.

Reprezentanții părților arată că nu mai au de formulat cereri prealabile judecătii.

Curtea constată cauza în stare de judecată și acordă cuvântul în dezbaterile recursurilor.

Reprezentantul Ministerului Public având cuvântul în susținerea recursului declarat de către Ministerul Public arată că în mod greșit instanța a admis cererea de acordare a daunelor morale, într-un quantum foarte mare, pentru prejudiciul moral suferit de către recurentul reclamant, având în vedere că acesta a fost reprimat în cadrul Poliției și ulterior avansat.

Solicită admiterea recursului astfel cum a fost formulat și motivat, în scris, modificarea sentinței recurate, în sensul reducerii quantumului daunelor morale.

Reprezentanta recurentului pârât solicită admiterea recursului declarat de către Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Tribunalul București.

În susținerea recursului declarat de către Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice arată că, în mod greșit, instanța a respins excepția inadmisibilității acțiunii întrucât nu este îndeplinită condiția existenței unei hotărâri definitive de condamnare și rejudecarea cauzei urmată de o hotărâre definitivă de achitare.

Pe fondul recursului arată că, în mod greșit reclamantul susține că poate fi aplicat principiul din legea penală care prevede aplicarea legii penale mai favorabilă, întrucât acest principiu nu se aplică în raport de

dispozițiile art. 504 Cod pr. Penală, astfel că trebuie reținut textul de lege în vigoare la momentul acțiunii.

Arată că actul medical emis de către psiholog și depus la dosar nu are menționată data emiterii și precizează debutul bolii în anul 2002 fără a fi însoțit de acte medicale din care să rezulte evoluția bolii.

Dezvoltă oral motivele de recurs și solicită admiterea recursului astfel cum a fost formulat și motivat, în scris.

Reprezentanta recurentului reclamant arată că acțiunea reclamantului este formulată în temeiul art. 504 Cod pr. Penală și nu în temeiul art. 504 alin.1 Cod pr. Penală așa cum se precizează în recursul declarat de pârât. Cauza nu se află în situația prevăzută de art. 504 alin.1 Cod pr. Civilă și în cea prevăzută de art. 504 alin.2 Cod pr. Penală și precizează că reclamantul a fost arestat timp de 500 zile și judecat timp de 9 ani, după care s-a dat hotărârea de achitare și s-a constatat că reclamantul nu a săvârșit fapta de care a fost acuzat.

Arată că acțiunea este admisibilă întrucât arestarea s-a dispus în baza unor articole din Codul de procedură penală care nu erau conforme cu dispozițiile internaționale CEDO. Precizează că prin întâmpinare a dezvoltat principiul privind concursul dintre legile penale, iar la momentul arestării art. 504 Cod pr. Penală avea un alt conținut astfel că trebuia aplicată legea penală cea mai favorabilă, astfel că solicită respingerea excepției inadmisibilității acțiunii invocată de către pârât.

În susținerea motivelor de recurs arată că a fost demonstrat prejudiciul moral suferit de către reclamant atât prin actele depuse cât și prin declarațiile martorilor audiați în cauză, iar pe perioada detenției reclamantul a fost supus unor presiuni psihice pe motiv că nu a recunoscut fapta de care era acuzat.

Precizează că condițiile de detenție au fost inumane, locuind într-o celulă fără grup sanitar, fără ferestre și era scos la declarații când se afla în suferință, etc.

În susținerea motivelor de recurs arată că reclamantul a fost reîncadrat în Poliție dar nu a mai avut forța necesară să lupte pentru cariera sa și deși, i-au fost recunoscute gradele profesionale, a rămas cu stigmatul detenției și cu neîncrederea manifestată de colegii săi.

Dezvoltă oral motivele de recurs, depune concluzii scrise și solicită admiterea recursului astfel cum a fost formulat și motivat, în scris.

Solicită respingerea ca nefondate a recursurilor declarate de Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Tribunalul București și Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice.

Reprezentantul recurentului Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Tribunalul București solicită respingerea recursului declarat de către reclamant și admiterea recursului declarat de Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice.

Reprezentanta recurentului pârât solicită respingerea recursului declarat de către recurentul reclamant.
Curtea reține cauza spre soluționare.

CURTEA

Asupra recursurilor civile de față;

Prin acțiunea civilă înregistrată sub nr. 10922/11.02.2011 pe rolul Tribunalul București – Secția a V-a Civilă, reclamantul ..... a chemat în judecată pârâtul Statul Român, reprezentat de Ministerul de Finanțe, solicitând, ca prin hotărârea ce se va pronunța, să fie obligat la plata sumei de 7.890.081 euro, reprezentând prejudiciul moral pentru consecințele produse de cercetarea sa judiciară timp de 3222 zile (perioada 30.01.2002-25.11.2010), din care 500 zile a fost arestat preventiv (perioada 30.01.2002-13.06.2003), sumă ce urmează a fi actualizată, în raport de indicele de inflație și dobânda legală, de la data introducerii prezentei acțiuni până la data plății efective, suma de 2851,66 lei (RON) reprezentând salariul de care nu mai poate beneficia pentru perioada 13.06.2003 – 14.10.2003, sumă ce urmează a fi actualizată, în raport de indicele de inflație și dobânda legală, de la data de 27.10.2003 până la data plății efective, suma de 2088,60 lei (RON) reprezentând contravaloarea activităților gospodărești efectuate, în incinta arestului, în perioada 09.04.2003 – 13.06.2003, sumă ce urmează a fi actualizată, în raport de indicele de inflație și dobânda legală, de la data de 13.06.2003 până la data plății efective, suma de 544.400 lei (RON) reprezentând contravaloarea activităților desfășurate pentru studiul dosarului penal, redactarea înscrisurilor depuse, studierea jurisprudenței relevante în domeniu etc., sumă ce urmează a fi actualizată, în raport de indicele de inflație și dobânda legală, de la data introducerii prezentei acțiuni până la data plății efective, suma de 11.200 lei (RON) reprezentând contravaloarea celor 28 de pachete primite în perioada detenției, sumă ce urmează a fi actualizată, în raport de indicele de inflație și dobânda legală, de la data de 13.06.2003 până la data plății efective, suma de 9.651,60 lei (RON), respectiv 600 lei (RON) reprezentând sumele achitate unora dintre apărătorii aleși din procesul penal, în anul 2002, sume ce urmează a fi actualizate, în raport de indicele de inflație și dobânda legală, de la data de 05.02.2002, respectiv 15.04.2002, până la data plății efective; cu cheltuieli de judecata.

În motivarea cererii, reclamantul a arătat ca în perioada 1998 – 30.01.2002, a deținut calitatea de ofițer de cercetare penală în cadrul Secției 10 Poliție – Sectorul 3 București, cu gradul militar de locotenent

de poliție (din anul 2001), fiind unul dintre cei mai apreciați tineri ofițeri de poliție la acea dată prin prisma rezultatelor profesionale obținute. La data de 30.01.2002, în urma unui denunț al unei persoane anterior cercetate de acesta într-un dosar penal, s-a dispus arestarea sa preventivă de către Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de trafic de influență, arestarea preventivă durând până la data de 13.06.2003. La data de 25.11.2010, prin Decizia penală nr. 4218/25.11.2010 pronunțată de către Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Penală, s-a dispus în mod definitiv achitarea sa pentru infracțiunea ce a făcut obiectul arestării preventive și al cercetării judiciare.

La data de 31.01.2002, agenția de presă Mediafax comunică "BUCUREȘTI, 31 ian 2002 (MEDIAX) – Procurorii militari au dispus arestarea preventivă a unui ofițer de Poliție din București, pentru trafic de influență, informează Biroul de presă al Ministerului Public. Mandatul a fost emis pe o perioadă de 30 de zile, pe numele lui ...., locotenent din cadrul Biroului Cercetări Penale al Secției 10 Poliție. Potrivit anchetatorilor, ... ar fi primit, în cursul acestei luni, suma de o mie de dolari de la Iacob Savu, căruia i-ar fi promis că poate determina un procuror să dispună o soluție favorabilă într-un dosar în care acesta era cercetat în calitate de învinuit". Așadar, așa cum reiese din mențiunile de pe prima pagină ale ziarului "Național", Parchetul Militar a anunțat arestarea sa încă din după amiaza zilei de 30.01.2002, în condițiile în care mandatul a fost efectiv întocmit în jurul orei 24.00 a aceleiași zile.

Urmare publicității excesive făcute acestui caz, părinții săi au avut mult de suferit, atât colegii lor de serviciu cât și șefii ironizându-i în legătură cu situația sa juridică, mama sa .... fiind chiar nevoită, pentru a scăpa de remarcile răutăcioase ale colegilor de serviciu și ale șefilor, să depună dosarul de pensionare. Sora sa ....., în vârstă de doar 14 ani la data evenimentelor a fost de asemenea extrem de afectată, refuzând la un moment dat să se mai ducă la școală întrucât colegii râdeau de ea și-i spuneau că are un frate "pușcăriaș".

Împotriva măsurii arestării preventive dispuse de către procurorul militar, în fapt a ordonanței de arestare preventivă, avocatul sau a depus plângere la Tribunalul Militar Teritorial București pe data de 31.01.2002, însă plângerea s-a judecat abia pe data de 04.02.2002, în ședință secretă, instanța militară dispunând respingerea acestei plângeri pe simplul considerent că, atâta timp cât rămăsese prieten cu denunțatorul după înaintarea dosarului ce-l privea la Parchet, constituie un indiciu temeinic că a săvârșit fapta respectivă (încheierea Tribunalului Militar din 04.02.2002). Tot cu această ocazie menționez și se consemnează că este în refuz de hrană ca urmare a faptului că nu i se permite grefă cu avocații. Tribunalul nu dispune nici o măsură referitor la aceasta

sesizare. De asemenea, a arătat că au fost promovate toate căile de atac incidente în materie, însă instanțele sesizate s-au pronunțat în sensul judecării în stare de arest.

Abia la data de 05.06.2003, Curtea de Apel București a admis cererea de eliberare provizorie pe cauțiune și a dispus punerea sa în libertate. Împotriva acestei decizii a declarat recurs reprezentantul Parchetului, recursul fiind judecat pe data de 12.06.2003 de către Curtea Supremă de Justiție, această instanță dispunând respingerea recursului Parchetului prin Decizia penală nr. 2848/12.06.2003, iar reclamantul a fost pus în libertate abia pe data de 13.06.2003, la ora 16.30, datorită întâzierii cu care comunicarea instanței a ajuns la locul de deținere.

Prin sentința penală nr. 162/F/28.05.2010, instanța a dispus achitarea reclamantului pentru săvârșirea infracțiunii de trafic de influență în temeiul art. 11 pct. 2 litera a din Cod procedură penală raportat la art. 10 al. 1 litera d din Cod procedură penală. Împotriva acestei sentințe a declarat recurs atât Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București care a solicitat condamnarea, prin motivele de recurs depuse ulterior, cât și reclamantul. Recursurile respective au fost judecate de către Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Penală dosarul având tot nr. 11854/2/2009, care s-a pronunțat prin Decizia penală nr. 4218/25.11.2010, Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Penală dispunând respingerea ambelor recursuri promovate în cauză.

În tot acest timp, a învederat că a formulat o multitudine de plângeri penale la adresa magistraților implicați în actul de justiție.

În ceea ce privește condițiile de detenție, a arătat că acestea i-au generat numeroase traume fizice și psihice provocate de zgomote puternice de deschidere a ușii metalice, atribuirea pseudonimului "62", în fapt numărul de registru la care fusese consemnată arestarea sa. Aripa Catanga, în care a fost inițial încarcerat, avea să fie închisă în mod definitiv, în anul 2006, ca urmare a numeroaselor sesizări ale organizațiilor pentru protecția drepturilor omului referitor la condițiile de detenție "oferite" de către celulele aflate pe această aripă a Arestului. Camera nu era mai mare de 8 metri pătrați, maxim trei metri lungime și 2,5 metri lățime, cu două rânduri de paturi, pe fiecare rând aflându-se câte două paturi suprapuse. Nu puteai să cobori din pat decât pe rând datorită culoarului foarte îngust ce delimita cele două rânduri suprapuse de paturi. Lumina era tot timpul artificială, nici noaptea nu se stingea neonul firav ce clipea frecvent.

Modul defectuos în care era spălată lenjeria de pat, lumina fluctuantă a neonului din cameră, fumul înecăcios, au determinat și afecțiuni ireversibile ale ochilor, în special deteriorarea ireversibilă a acuității vizuale și apariția unei conjunctivite. Deși a fost diagnosticat cu blefarită acută (infecție acută a marginii ploapelor, infecție care se

asociază în mod frecvent cu conjunctivita, favorizată de fum, praf, patogeni parazitari, umiditatea excesivă, frigul etc.), încă din 02.04.2002, tratamentul empiric al acesteia a determinat agravarea acestei afecțiuni și apariția unei conjunctivite la ambii ochi așa cum rezultă din consemnările medicale ale Arestului din zilele de 06.01.2003 și 13.01.2003. Nevralgiile dentare se tratau asemeni oricărei alte dureri, doar cu un algocalmin, deținuții fiind și de această dată amăgiți că se vor trata adecvat atunci când vor fi eliberați. Apa nepotabilă ce se oferea deținuților, alimentele servite în condiții neigienice, lipsa unei minime posibilități de efectuare a unei activități fizice, au determinat ca pe perioada detenției să sufere de multe ori de "sindrom dispeptic" (așa cum se precizează și în adresa IGPR nr. 394768/25.08.2005), în fapt de "simptome ale unei digestii dificile" (așa cum este definită această afecțiune în dicționarul medical), afecțiune care se manifesta prin dureri abdominale, vărsături. Fumul, mirosurile pestilențiale din camera de detenție au determinat apariția unei rinite cronice (așa cum se precizează și în adresa IGPR nr. 394768/25.08.2005), rinită care nu a mai putut fi vindecată niciodată. De asemenea, în perioada arestului preventiv a fost diagnosticat de mai multe ori cu distonie neurovegetativă, o formă de nevroză manifestată printr-o multitudine de simptome aparent fără nici o legătură unele cu altele: palpitații, lipsă de aer, dureri sau înțepături în dreptul inimii și toracelui, senzația de nod în gât, dureri abdominale, greață, cefalee, amețelă, senzație de teamă, tremurături sau contracturi musculare, nervozitate, oboseală, furnicături ori arsuri la nivelul brațelor, degetelor, buzelor sau feței, frisoane alternând cu senzația de căldură, senzația de leșin iminent mergând chiar până la leșin.

La apariția acestor simptome a contribuit și teama de a nu fi trimis la penitenciar, unde datorită profesiei sale, exista riscul să fie implicat în incidente violente.

După eliberarea sa, nu a mai locuit niciodată la adresa de domiciliu, fiind nevoit să apeleze la mila rudelor care l-au găzduit diferite perioade de timp. Faptul că tatăl său și actuala soție au cedat "amăgirilor" procurorului militar și au dat declarații în circumstanțiere pe 11.03.2002, a determinat numeroase stări de tensiune în relația cu tatăl sau, respectiv cu soția sa, tensiuni care implicit au generat imense suferințe.

Modul în care arestarea a fost percepută de către sistemul polițienesc, inclusiv prin ample articole de presă publicate în revistele MI, spre exemplu în Revista Poliția Română din nr. 23 din 05.11.06.2002 (unde sub titlul "Trafic de influență – Anchetator ajuns în spatele gratiilor" s-a redat integral cuprinsul rechizitoriului din martie 2002, relatarea fiind

presărată cu subtitluri de genul "Drumul spre corupție" etc.), l-au determinat să-i evite pe foștii colegi, inclusiv de rușine.

Totodată, lipsurile materiale pe care resimțite acut în această perioadă i-au limitat viața socială, întâlnirile cu prietenii fiind tot mai rare, inclusiv soția sa suferind din același considerent.

Mențiunile din cuprinsul cazierului judiciar i-au limitat posibilitatea de a-și găsi un nou loc de muncă.

În concluzie, a apreciat ca aceste abuzuri grave nu s-ar fi săvârșit, poate, dacă pârâțul Statul Român își respecta obligațiile pe care însuși și le-a asumat prin Legea nr. 30/1994, culpa pârâțului fiind cu atât mai gravă cu cât România a ratificat Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Întârzierea punerii în aplicare a Convenției și conformarea dispozițiilor interne referitor la dispozițiile acesteia, îi incumbă exclusiv pârâțului. Deși Constituția României prevedea la art. 20 "(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile" totuși prepușii pârâțului, în fapt organele de urmărire penală ale Parchetului Militar și instanțele de judecată militară și de drept comun, au continuat să aplice dispozițiile Codului de procedură penală în materia interceptărilor și a percheziției domiciliare, deși dispozițiile menționate ale Constituției impuneau aplicarea cu prioritate a dispozițiilor mai favorabile ale Convenției și ale jurisprudenței relevante în materie a Curții Europene.

Cu referire la pretențiile deduse judecății, arata ca Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Civilă, prin decizia nr. 542 din 14 februarie 2008, a apreciat că stabilirea cuantumului despăgubirilor echivalente unui prejudiciu nepatrimonial include o doză de aproximare, ceea ce este de esența unui proces de apreciere, nefiind expresia unei realități materiale, susceptibilă de o constatare obiectivă, însă pot fi avute în vedere o serie de criterii, și anume: consecințele negative suferite de cel în cauză în plan fizic și psihic, importanța valorilor sociale lezate, măsura în care au fost lezate aceste valori și intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării, măsura în care i-a fost afectată situația familială, profesională și socială, iar celui care le pretinde îi revine sarcina să producă un minimum de argumente și indicii din care să rezulte în ce măsură i-a fost produs un prejudiciu nepatrimonial.

În literatura de specialitate dauna morală este definită drept paguba suferită de o persoană ca urmare atingerii aduse drepturilor sale

personale nepatrimoniale sau prin provocarea unei suferințe morale. Cuantificarea prejudiciului moral nu este, așadar, supusă unor criterii legale de determinare, daunele morale stabilindu-se prin apreciere, ca urmare a aplicării criteriilor referitoare la consecințele negative suferite de cei în cauză, în plan fizic, psihic și afectiv, importanța valorilor lezate, măsura în care acestea au fost lezate, intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării etc. Evaluarea daunelor morale presupune examinarea, în principal a unor criterii referitoare la consecințele suferite pe plan fizic și psihic, expunerea la disprețul public, atingerea gravă adusă onoarei și demnității, sentimentul de frustrare etc., daunele morale reprezentând compensația datorată pentru atingerea adusă valorilor care definesc personalitatea umană, valori care se referă la existența fizică a omului, la sănătatea și integritatea corporală, la cinste, la demnitate, onoare, prestigiul profesional și alte asemenea valori.

În ceea ce privește prejudiciul material, acesta se constituie din drepturile salariale de care a fost lipsit în perioada 13.06.2003 – 14.10.2003, în cuantum de 2088,60 lei, din contravaloarea orelor de studiu, redactare documente, studiere jurisprudență, dosar etc. în perioada 13.06.2003-25.11.2010, în cuantum de 544.400 lei, din contravaloarea pachetelor cu alimente din anii 2002-2003, în cuantum de 11.200 lei, din sumele reprezentând achitarea onorariilor apărătorilor aleși din anul 2002, în cuantum de 10251,9 lei.

Prin notele scrise depuse la termenul de judecata din data de 2.03.2012, pârâtul a invocat excepția inadmisibilității cererii, față de neîndeplinirea cerințelor prevăzute de art. 504 Cod procedură penală, iar pe fondul acțiunii, a solicitat respingerea acesteia, ca neîntemeiată, întrucât reclamantul nu și-a îndeplinit obligațiile stabilite de art. 1169 Cod civil în sarcina sa.

La termenul din 09.03.2012, tribunalul a dispus unirea excepției inadmisibilității cu fondul cererii.

Prin sentința civilă nr. 565/09.03.2012, Tribunalul București – Secția a V-a Civilă a respins excepția inadmisibilității acțiunii ca neîntemeiată și a admis în parte acțiunea precizată. A fost obligat pârâtul la plata sumei de 4839,8921 lei, cu titlu de daune materiale reprezentând contravaloarea salariilor neîncasate, precum și la plata sumei de 2.000.000 lei cu titlu de daune morale. Au fost respinse celelalte pretenții, ca neîntemeiate.

Pentru a se pronunța în acest mod, instanța de fond a reținut, în ceea ce privește excepția inadmisibilității acțiunii că, în speță, contrar susținerilor paratului, este lesne de verificat îndeplinirea cerințelor de forma prevăzute de lege. De asemenea, instanța a atras atenția asupra considerentelor Deciziei nr. 45/1998 pronunțată de Curtea

Constituțională, care a statuat asupra constituționalității prevederilor art. 504 alin. 1 Cod procedură penală numai în măsura în care nu limitează la ipotezele prevăzute de text cazurile în care statul român răspunde patrimonial pentru prejudicii cauzate prin erori judiciare săvârșite în procesele penale.

Așadar, în cauză s-a constatat existența caracterului definitiv al cel puțin unei condamnări, cauza penală suferind un număr important de casări cu trimitere.

Pe fond, s-a reținut că, în speță, reclamantul a suferit atât un prejudiciu material, ce îi dă dreptul la reparare, cât și unul moral.

Întinderea prejudiciului material a fost dovedită numai în limita a 4839, 8921 lei, ca reprezentând contravaloarea salariilor neîncasate, astfel cum de altfel chiar reclamantul și-a precizat acest petit la termenul de judecata din data de 14.10.2011 (fila 42, vol. VI), în funcție de relațiile comunicate de Direcția Generală de Poliție a Municipiului București-financiar, atașate la fila 16, vol. VI.

În ceea ce privește restul componentelor petitului de cerere privind prejudicial material, tribunalul le-a apreciat neîntemeiate, nefiind depuse la dosarul cauzei dovezi în susținerea efectuării acestor cheltuieli. Este evident că în cauza sunt întrunite cerințele răspunderii civile delictuale. Însă, această evidență nu poate fi generalizată, așa încât pentru fiecare pretenție în parte, prevederile art. 998-999 Cod civil trebuie să fie incidente.

În cuprinsul Deciziei nr. 2356 din 20 aprilie 2011 pronunțată în recurs de Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție se arată că, daunele morale sunt apreciate ca reprezentând atingerea adusă existenței fizice a persoanei, integrității corporale și sănătății, cinstei, demnității și onoarei, prestigiului profesional, iar pentru acordarea de despăgubiri nu este suficientă stabilirea culpei autorității, ci trebuie dovedite daunele morale suferite. Sub acest aspect, partea care solicită acordarea daunelor morale este obligată să dovedească producerea prejudiciului și legătura de cauzalitate dintre prejudiciu și fapta autorității.

Tribunalul a avut în vedere impactul psihic suferit de reclamant, dar și de familia sa și de consecințele negative create în plan familia, social, profesional, precum și intensitatea cu care au fost percepute. Prin condamnarea pe nedrept a reclamantului, prin durata procedurilor, arestarea sa preventivă într-o cauză, în care după mai mulți ani a fost achitat, s-a adus atingere valorilor care definesc personalitatea umană, valori care se referă la existența fizică a omului, sensibilitatea fizică și psihică, la cinste, demnitate, onoare și alte asemenea valori. Dreptul la viață, la integritatea fizică și psihică a persoanei, precum și

inviolabilitatea libertății individuale și a siguranței sale sunt garantate de Constituția României, de CEDO.

Or, în perioada detenției reclamantul a fost lipsit de modul sau de viața obișnuit, de relațiile cu familia și prietenii, fiind obligat să suporte privațiunile specifice detenției, dar și condițiile improprii de dormit, hrana, igiena. Acestea au făcut ca reclamantul să suporte suferințe fizice, dar și psihice (probate de altfel, îndestulător cu actele medicale depuse la dosar), accentuate de perioada relativ lungă de detenție, ale căror consecințe pot fi înlăturate prin acordarea unor despăgubiri bănești în măsura să-i asigure resursele financiare necesare reluării, pe cât posibil a modului sau de viața obișnuit.

Împotriva acestei hotărâri judecătorești au formulat recurs atât reclamantul cât și pârâtul.

Reclamantul ..... a formulat critici atât în ceea ce privește cuantumul daunelor morale acordate cât și în ceea ce privește cuantumul despăgubirilor materiale, critici încadrate în dispozițiile art. 304 pct. 9 raportat la art. 304¹ Cod procedură civilă.

Astfel, cu privire la daunele morale solicitate se susține că suma acordată de instanța de fond este neîndestulătoare pentru că nu au fost avute în vedere următoarele aspecte:

Suma acordată reclamantului este mică, față de suferințele pricinuite acestuia și familiei sale de măsura preventivă arbitrară dispusă împotriva sa, respectiv ca urmare a derulării procedurilor judiciare împotriva sa pe un termen deloc rezonabil de 3222 zile (8 ani și 10 luni), cei aproape 9 ani de cercetare judiciară, în fapt de izolare socială și de dezumanizare, de suferințe extreme pentru reclamant și familia sa, neputând fi compensați de suma atribuită de instanța de fond, În fapt 2.000.000 lei, ținându-se cont inclusiv de perioada extrem de lungă de detenție (500 zile), avându-se în vedere și următoarele:

- pe timpul detenției preventive reclamantului i s-a aplicat un regim discriminatoriu față de alți deținuți ca urmare a conduitei sale procesuale de a nu "recunoaște" acuzațiile invocate de către Parchetul Militar, această situație materializându-se în:

- încarcerarea într-una dintre celulele situate pe Aripa Catanga a Arestului Direcției Cercetări Penale din cadrul IGPR (folosită anterior de fosta Securitate pentru încarcerarea deținuților politici), cameră fără apă curentă și canalizare;

- încarcerarea alături de fumători deși reclamantul era și este nefumător;

- atitudinea disprețuitoare, de multe ori umilitoare, a gardienilor față de cel aflați în "dizgrația" Parchetului Militar "cazați" în astfel de celule, atitudine materializată în adresarea de cuvinte jignitoare ori citirea în public a corespondenței private a reclamantului, prin perchezițiile

corporale amănunțite la care era supus și prin refuzul arbitrar al "aprobării" participării la vizite a unor membri ai familiei (în special a actualei soții a reclamantului) ori a unor prieteni ai reclamantului, respectiv prin limitarea nejustificată a perioadei de timp în care se permiteau vorbitoarele și la ieșirile la camera de aer;

- transportul încătușat la instanțe și menținerea în această situație inclusiv pe parcursul ședinței de judecată;

- lipsirea de un tratament medical adecvat al afecțiunilor reclamantului, pe perioada detenției, aceasta în contextul unei lipse crase de igienă;

- Parchetul Militar a dispus arestarea preventivă pentru a-l determina pe reclamant să recunoască acuzațiile ce i se imputau, aceasta în condițiile în care măsura preventivă fusese deja comunicată presei și Direcției Generale de Poliție a Municipiului București cu mult înainte de a se dispune efectiv;

- reclamantul a fost supus, pe toată durata arestului preventiv, unei presiuni psihice intense, întrucât avea de ales între recunoașterea unei fapte pe care nu o săvârșise cu consecința eliberării sale imediate din arest;

- presiunile directe (prin avertizare a reclamantului că doar de conduita sa procesuală va depinde dacă va fi sau nu pus în libertate, prin numeroasele audieri ale reclamantului în momentele în care acesta acuza grave probleme medicale în scopul vădit de a accentua presiunea psihică asupra acestuia și a-l determina să recunoască acuzațiile;

- încercările disperate ale reclamantului de a sesiza arbitrariul cu care se desfășura urmărirea penală, iar ulterior judecata sa de către instanțele penale;

- activitățile umilitoare efectuate împotriva reclamantului fără nici un scop procesual de către procurorul militar în ziua de 30.01.2002 (percheziția domiciliară și cea de la sediul Secției 10 Poliție), singura justificare a acestor activități fiind aceea ca reclamantul să fie supus unei intense presiuni psihice de natură a-l determina să recunoască fapta de care era acuzat;

- refuzul procurorului militar de a-i permite reclamantului să-și anunțe familia referitor la activitățile judiciare ce se desfășurau împotriva sa;

- articolele defăimătoare apărute în presa centrală, în perioada 31.01.2002 – iunie 2002, referitor la arestarea preventivă a reclamantului, situație generată inclusiv de comunicatul de presă prin care Parchetul Militar s-a "lăudat" cu măsura dispusă împotriva reclamantului, respectiv afișarea a numeroase citații pe ușa apartamentului părinților reclamantului;

- tensiunea psihică la care a fost supus reclamantul prin necesitatea de a fi prezent la nenumăratele termene de judecată (peste 80 de astfel de termene) din toate cele cinci cicluri procesuale urmate de cauza sa penal;

- arestarea preventivă a reclamantului a determinat oprobiul conducerii DGPMB, a colegilor sau a altor angajați ai acestei instituții față de reclamant, acesta ajungând un fel de "paria" pentru sistemul polițienesc;

- anterioara arestare preventivă a reclamantului este încă percepută de către societate, de către ofițerii din conducerea DGPMB (implicit de către foștii săi colegi) drept o dovadă certă a vinovăției sale.

În aprecierea prejudiciului moral se solicită a se ține cont de jurisprudența instanțelor naționale precum și de jurisprudența CEDO.

Cu privire la daunele materiale solicitate, reclamantul a susținut următoarele:

În mod nejustificat, instanța de fond a reținut că reclamantul ar fi renunțat la solicitarea privind actualizarea sumei pretinse, respectiv a cuantumului real al drepturilor salariale de care ar fi beneficiat în perioada 13.06.2003 – 14.10.2003.

Se mai arată că, în perioada 09.04.2003 – 13.06.2003, reclamantul a fost nevoit să efectueze activități gospodărești în incinta arestului, activități care constau în transportul pachetelor primite de alți deținuți, de la camera ofițerului de serviciu până la camera unde acestea se repartizau, activități de curățenie în incinta arestului, inclusiv desfundarea toaletelor, ajutorarea personalului în împărțirea alimentelor etc., activități pentru care nu a fost niciodată remunerat, existând doar posibilitatea de a beneficia de un "câștig" în zile de detenție care se considerau ca efectuate și care, astfel, permiteau eliberarea mai devreme din detenție în cazul pronunțării unei condamnări în cauza penală. Atâta timp cât nu a mai fost necesar ca reclamantul să beneficieze de „liberarea condiționată” prevăzută de dispozițiile art. 59 din Codul penal, implicit de diminuarea duratei de detenție pe baza muncii prestate, este firesc ca acesta să fie remunerat pentru activitatea desfășurată în respectiva perioadă.

Cu privire la contravaloarea activităților desfășurate de reclamant referitor la redactarea înscrisurilor depuse în dosarul său penal și în cele derivate din acesta, studierea acestor dosare, etc., se susține că instanța de fond a respins în totalitate această solicitare pe considerentul că este nesusținută, deși documentele aflate în dosarul penal dovedesc pe deplin efortul pe care l-a întreprins reclamantul în vederea dovedirii nevinovăției sale.

Referitor la contravaloarea pachetelor primite de reclamant pe perioada detenției sale preventive, se arată că s-a făcut dovada

cuantumului contravalorii întrucât respectivele alimente au fost menționate în înscrisurile anexate dosarului de arest preventiv.

Instanța de fond în mod greșit nu a acordat sumele care au fost achitate de către reclamant în vederea asigurării asistenței juridice în perioada arestului preventiv, justificând prin împrejurarea că în dosarul penal nr. 167/2002 nu se regăsesc originalele chitanțelor. Aceste onorarii de avocați sunt dovedite de înscrisurile pe care familia reclamantului le-a mai păstrat din acea perioadă, în condițiile în care două dintre cele trei volume de urmărire penală și dosarul Tribunalului Militar Teritorial au dispărut de la dosarul cauzei.

Pârâtul Statul Român, prin Ministerul Finanțelor Publice a formulat critici vizând modul de soluționare a excepției inadmisibilității acțiunii promovate de către reclamant, precum și în ceea ce privește individualizarea cuantumului daunelor morale și materiale.

Se susține că soluția de respingere a excepției inadmisibilității acțiunii este dată cu nesocotirea prevederilor art. 416 Cod procedură penală.

Acest text de lege se corelează practic cu dispozițiile art. 504 Cod de procedură penală prevăzând aceleași condiții ca dreptul intern și anume, existența unei hotărâri definitive de condamnare și rejudecare a cauzei urmată de o hotărâre judecătorească definitivă de achitare.

Se arată că, în cauză nu sunt incidente dispozițiile art. 504 alin. 2 Cod procedură penală întrucât din înscrisurile depuse în susținerea cererii de chemare în judecată nu rezultă că măsura arestării preventive ar fi fost constatată nelegală.

Se susține că nelegală este și acordarea daunelor morale și daunelor materiale întrucât reclamantul nu și-a îndeplinit obligația impusă de dispozițiile art. 1169 Cod civil de a-și susține cererea de chemare în judecată cu probe pertinente care să contureze dimensiunea prejudiciului moral și material suferit.

Se apreciază, cu privire la daunele morale, că în lipsa unui raport de expertiză medico-legală, orice altfel de înscrisuri medicale au o valoare pur subiectivă.

De asemenea, se arată că reclamantul a fost arestat preventiv o perioadă de 1 an, 4 luni și 13 zile, iar în rest a fost judecat în stare de libertate.

Refuzând întoarcerea la fostul loc de muncă, reclamantul și-a asumat și consecințele pecuniare rezultate din lipsa unui loc de muncă, în condițiile în care i se recomandase să se prezinte la fostul loc de muncă. Astfel, reclamantul nu poate invoca propria sa culpă pentru a solicita despăgubiri morale din partea Statului Român reprezentat de Ministerul Finanțelor Publice.

Astfel, au fost necesare trei solicitări din partea instituției angajatoare pentru ca reclamantul să treacă peste "impedimentele morale" și să ocupe funcția de polițist pus la dispoziție, funcție pe care reclamantul a considerat-o umilitoare.

Se precizează că după data de 06.12.2004, activitatea reclamantului nu a mai fost întreruptă. Acesta a ocupat funcția de polițist pus la dispoziție până la data de 31.12.2010, ulterior fiind repus în drepturi.

Prin urmare, reclamantul solicită despăgubiri morale și pentru funcțiile pe care a trebuit să le ocupe, aceea de polițist pus la dispoziție și de inspector de poliție, funcții considerate de acesta ca fiind "umilitoare": apreciere pur subiectivă a reclamantului și nesuținută de nici un mijloc de probă.

Acordarea de daune morale, mai ales în cuantumul exagerat, vădit disproportionat în raport cu probatoriul administrat în cauză, reprezintă o îmbogățire fara justa cauză.

Acordarea daunelor morale în cuantumul exagerat de 2.000.000 lei nu numai că este în discordanță cu principiul echității și echilibrului social dar și cu practica Curții Europene a Drepturilor Omului.

În ceea ce privește acordarea daunelor materiale se susține că reclamantul a beneficiat de toate drepturile salariale retroactiv, anterior pronunțării sentinței atacate, neexistând în patrimoniul său nici un drept de creanță care să își aibă izvorul în raporturile de serviciu.

Analizând actele și lucrările de la dosarul cauzei în raport de susținerile părților cât și de dispozițiile legale incidente în materie, Curtea reține că recursurile sunt nefondate, pentru următoarele considerente:

În ceea ce privește modul de soluționare a excepției inadmisibilității acțiunii invocată de către pârât, Curtea reține că instanța de fond a soluționat în mod legal această excepție.

Astfel, așa cum în mod corect s-a reținut, reclamantul a fost condamnat definitiv în cadrul a trei cicluri procesuale, de fiecare dată hotărârea de condamnare fiind casată cu trimitere spre rejudecare.

De asemenea, așa cum susține și pârâtul, reclamantul a fost arestat preventiv timp de 1 an, 4 luni și 13 zile, după care s-a dispus revocarea măsurii arestării preventive.

Este evident că prin hotărârea definitivă de achitare, chiar în condițiile în care nu există o ordonanță a procurorului sau o hotărâre judecătorească prin care să se constate nelegală arestarea preventivă, efectele juridice ale hotărârii de achitare se răsfrâng și asupra perioadei de arest preventiv.

De altfel, așa cum a reținut și instanța de fond, conform deciziei nr. 48/1998 a Curții Constituționale, dispozițiile art. 504 alin. 1 sunt constituționale numai în măsura în care nu limitează la ipotezele prevăzute în mod expres de text, cazurile în care statul român răspunde patrimonial pentru prejudicii cauzate prin erori judiciare săvârșite în procesele penale.

În ceea ce privește modalitatea în care instanța de fond a apreciat asupra valorii daunelor morale acordate, criticile formulate atât de către reclamant cât și de către pârât nu sunt întemeiate.

În mod corect instanța de fond a avut în vedere toate privațiunile de ordin moral la care a fost supus reclamantul atât în perioada de detenție cât și în perioada cât s-a desfășurat procesul penal cu referire la impactul asupra persoanei reclamantului cât și asupra membrilor familiei sale cât și prejudiciul suferit la locul de muncă.

Suma acordată cu titlu de prejudiciu moral ține seama de consecințele negative fizice și psihice suferite și dovedite cu actele de la dosarul cauzei, importanța valorilor sociale lezate, demnitatea, prestigiul profesional și social, expunerea la oprobiul public prin publicarea unor articole în massmedia cu consecința atingerii grave aduse onoarei.

Curtea reține că reclamantul a produs dovezi suficiente pentru a contura prejudiciul moral suferit, iar aprecierea cuantumului daunelor morale de către instanța de fond, chiar dacă presupune subiectivitate, poate conduce la repararea acestui prejudiciu în mod evident suferit de către reclamant.

Criticile formulate în privința modului de soluționare a capătului de cerere vizând despăgubirile materiale sunt, de asemenea, neîntemeiate.

Reclamantul a formulat o precizare a cuantumului contravalorii salariilor neîncasate la termenul de judecată de la 14.10.2011 în raport de relațiile remise de Direcția Generală de Poliție a Municipiului București, fără a se mai face referire expresă la actualizarea acestor sume, așa încât, instanța de fond a acordat în mod legal contravaloarea drepturilor bănești în raport de dispozițiile art. 129 alin. (6) Cod procedură civilă.

Argumentul expus de pârâtul Statul Român în sensul că nu mai există raporturi de serviciu ale reclamantului în această perioadă, nu poate fi primit, întrucât în perioada 13.06.2003 – 14.10.2003 activitatea a fost suspendată în condițiile în care reclamantul a fost arestat preventiv în mod nelegal.

Cât privește celelalte critici formulate de către reclamant și vizând remunerația aferentă activităților gospodărești efectuate de reclamant în perioada 09.04.2003 – 13.06.2003, suma de 544.400 lei reprezentând contravaloarea orelor de studiu dosar, redactare documente, onorariile achitate de către tatăl reclamantului pentru asistență juridică,

contravaloarea pachetelor de mâncare pentru perioada cât a fost supus măsurii arestului preventiv, acestea sunt neîntemeiate.

În mod legal, instanța de fond a reținut că reclamantul nu a făcut dovada acestui prejudiciu material, conform cu dispozițiile art. 1169 Cod civil.

Astfel, cu privire la remunerația datorată pentru efectuarea de muncă gospodărească în perioada detenției reclamantului, aceasta nu poate face parte din quantumul prejudiciului solicitat nefiind dovedită împrejurarea dacă reclamantul a efectuat această muncă la cerere sau din proprie inițiativă, perioada cât a participat la aceste activități și modul de remunerație.

Aprecierea quantumului de 200 lei pe zi pentru studiul dosarului și redactare de documente poate fi subiectivă atâta vreme cât reclamantul nu a probat cu înscrisuri sau alte mijloace de probă acest prejudiciu.

Așa cum a reținut și instanța de fond, împrejurarea că reclamantul a fost nevoit să studieze dosarul și să redacteze cereri în perioada arestului preventiv, este o simplă pretenție care nu poate conduce la acordarea quantumului prejudiciului solicitat.

Valoarea pachetelor cu mâncare ce au fost aduse de către familia reclamantului nu a fost dovedită cu certitudine, rămânând o simplă prezumție, față de condițiile în care poate fi antrenată răspunderea delictuală prevăzută de dispozițiile art. 998 și 999 Codul civil.

De asemenea, onorariile de avocați pretinse de către reclamant, așa cum a reținut și instanța de fond și cum susține chiar și recurentul-reclamant, nu au fost dovedite cu chitanțele originale ce se atașează contractelor de asistență judiciară, întrucât numai aceste chitanțe sau ordine de plată fac dovada deplină a plății efective a prestațiilor juridice.

Or, chiar recurentul-reclamant arată că aceste chitanțe nu au putut fi depuse, invocând faptul că mai multe volume ale dosarului penal au fost pierdute.

Față de aceste considerente, Curtea, în baza dispozițiilor art. 312 alin. (1) Cod procedură civilă va respinge recursurile ca nefondate.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:**

Respinge, ca nefondate, recursurile formulate de recurentul-reclamant ....., recurentul-pârât Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice și recurentul Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Tribunalul București, împotriva sentinței civile nr. 565 din 09.03.2012 pronunțată de Tribunalul București – Secția a V-a Civilă în dosarul nr. 10922/3/2011.

Irevocabilă.

Pronunțată în ședință publică, azi, 17.09.2012.

www.JURL.ro